

Hírlevél 2015/10.

- **KIADVÁNYAJÁNLÓ: AZ EMCDDA ÚJ, SZENVEDÉLYBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ KIADVÁNYA**
- **BESZÁMOLÓ AZ EMCDDA „20 ÉV KÁBÍTÓSZER-MONITOROZÁS ÉS A BIZONYÍTÉKOK MEGOSZTÁSA” CÍMŰ KONFERENCIÁJÁRÓL**
- **BESZÁMOLÓ A KULCSINDIKÁTOROK SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁNAK TDI ADATGYŰJTÉST ÉRINTŐ PANELJEIRŐL**
- **FÓKUSZBAN A KEZELTEK KLIENS-ÖSSZETÉTELE A KÖRNYEZŐ TAGÁLLAMOKBAN**
- **EMCDDA-EUROPOL KÖZÖS JELENTÉS AZ α -PVP-RŐL**
- **NEMZETI DROGMEGELŐZÉSI IRODA – INTÉZMÉNYI HÁTTÉR VÁLTOZÁS**
- **UPSZ! – OKTÓBERI AKTUALITÁSOK**
- **NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ**

KIADVÁNYAJÁNLÓ: AZ EMCDDA ÚJ, SZENVEDÉLYBETEGSÉGEK MEGELŐZÉSÉVEL FOGLALKOZÓ KIADVÁNYA

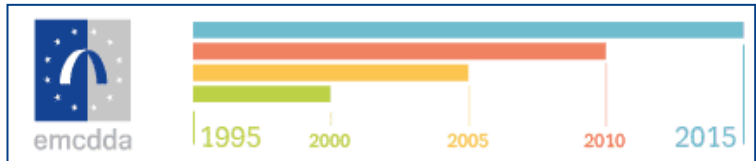
Az EMCDDA Insights sorozatában megjelenő új kiadvány – a Prevention of addictive behaviours – a szenvedélybetegségek megelőzésének lehetőségeit járja körül az eredményesség szempontjából. A kiadvány egy 2007-es publikáció (Prevention of substance abuse) frissített változata. Az eredetileg a német szakértői és döntéshozói közönségnek szánt áttekintés a prevenció, mint tudományterület aktuális állásáról kíván átfogó képet adni nemzetközi bizonyítékokra alapozva. A szenvedélybetegségek egy szélesebb körét vizsgálja, és a kábítószer-használat mellett az alkoholhoz, és a dohánytermékekhez köthető függőségek, valamint az egyéb viselkedési addikciók (például szerencsejáték) megelőzésének lehetőségeit is körül járja.

A tudományos áttekintés jó minőségű szisztematikus áttekintések és meta-analízisek eredményeit gyűjtötte egybe és elemezte, elsősorban a 2004-2012 közötti időszakban publikált anyagokra koncentrálva. A vizsgálat a környezeti prevenció és a viselkedési prevenció területeivel foglalkozó elemzésekre fókuszált, melyek a 25 év alatti korosztályt célozzák. A szakirodalmi keresés és szelekció eredményeként végezetül összesen 64 cikket válogattak be a vizsgálandó publikációk körébe. Az áttekintő vizsgálat eredményeit prevenciók szintjére bontva (család, iskola, szabadidő, média, közösség és szabályozás) mutatja be kiadvány.

A kiadvány angol nyelven érhető el [az EMCDDA oldalán](#). ■

BESZÁMOLÓ AZ EMCDDA „20 ÉV KÁBÍTÓSZER-MONITOROZÁS ÉS A BIZONYÍTÉKOK MEGOSZTÁSA” CÍMŰ KONFERENCIÁJÁRÓL

A tagállamok korábbi nemzeti és az első európai tevékenységek (pl. Pempidou Group) mintájára alakította ki és fejlesztette mechanizmusait az EMCDDA az európai kábítószerhelyzet

monitorozására az elmúlt két évtizedben. A tevékenységek központjában az erőfeszítés állt, hogy elősegítsék az adatok európai összehasonlíthatóságát standardizált módszerek és eszközök létrehozásával. A Központ legfontosabb eredménye az 5 kulcsindikátor létrehozása, melyek lehetővé teszik, hogy a tagállamok „egy nyelven” írják le a kábítószer probléma természetét és elterjedtségét, valamint következményeit.

A jubileumi konferencia – melynek megrendezésére 2015. szeptember 21. és 22. között került sor Lisszabonban – 180 szakembert hozott össze a világ minden részéről, beleértve az EMCDDA kulcs indikátorainak szakértői hálózatát. A konferencián minden szakterületet képviseltek a Nemzeti Drog Fókuszpont munkatársai, mely területek helyzetéről a beszámolókat a következő hírleveleinkben olvashatják.

A konferencia a múltbéli sikerek számbavétele mellett a jövőbe is tekintett. A következő témakörök kerültek megvitatásra: az adatok minőségének és összehasonlíthatóságának javítása, az időbeni aktualitás elősegítésének a kérdése, az új trendek azonosításának elősegítése, gyorsabb és érzékenyebb monitorozási megközelítések, valamint a hagyományos és új típusú monitorozási technikák kombinálásának lehetőségei (pl.: szennyvíz vizsgálatok, online survey vizsgálatok).

A konferencia kapcsán az EMCDDA összefoglaló poszttereket készített a kulcsindikátorokról, melyek bemutatják az egyes indikátorok céljait, az adatok előállításának módszerét, a legfontosabb eredményeket és az értelmezési korlátokat. Ezek elérhetők a következő oldalakon:

- **populációs vizsgálatok (GPS)**
- **problémás kábítószer-használat (PDU)**
- **kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás (DRD)**
- **fertőző betegségek (DRID)**
- **kezelési igény indikátor (TDI)**

További információk [a rendezvény oldalán érhetők el.](#) ■

BESZÁMOLÓ A KULCSINDIKÁTOROK SZAKÉRTŐI TALÁLKOZÓJÁNAK TDI ADATGYŰJTÉST ÉRINTŐ PANELJEIRŐL

A kezelést kezdő kábítószer-használók számáról és jellemzőiről történő TDI (Kezelési Igény Indikátor) adatgyűjtés továbbra is az egyik legfontosabb és legmegbízhatóbb információforrás uniós szinten a kábítószer-használatról. Az uniós indikátor **megújult protokollja** szerinti adatgyűjtés a legfontosabb jelenlegi célkitűzés, melynek eddig 18 ország tudott eleget tenni. A többi tagállam (köztük Magyarország) jelenleg is dolgozik a kezelési adatgyűjtés megújításán. Az EMCDDA az EU-s szinten használt indikátorok módszertani fejlesztésével többek között az indikátorok közti konzisztenciát szeretné növelni.

A kezelési – és általában a kulcsindikátorokból származó – adatok segítik a döntéshozókat a megalapozott döntések meghozatalában. Jó példa erre a rendkívül fejlett brit adatgyűjtés, mely a szerhasználók ellátása területén számos értékes kimenettel rendelkezik, segítve ezzel az ellátásban dolgozó szakembereket és helyi döntéshozókat egyaránt. Az egyik általuk bemutatott eszköz a „Cost Calculator” mely egyfajta költség-haszon számítást végez ellátási területekre lebontva. A döntéshozó az ellátás költségeinek megadásával kész kalkulációt kap a rendszertől, mely megmutatja, mennyi a költsége egy fő sikeres kezelésének az adott területen, és megadja, hogy hogyan alakul az ellátás eredményessége (költség/haszon) a hasonló komplexitású klienskörrel rendelkező ellátási területek átlagához képest.

A kezelési adatok további hasznosítására példákat láthattunk multi-indikátor és „mixed method” (kvantitatív és kvalitatív technikákat egyaránt alkalmazó) elemzések alkalmazásával.

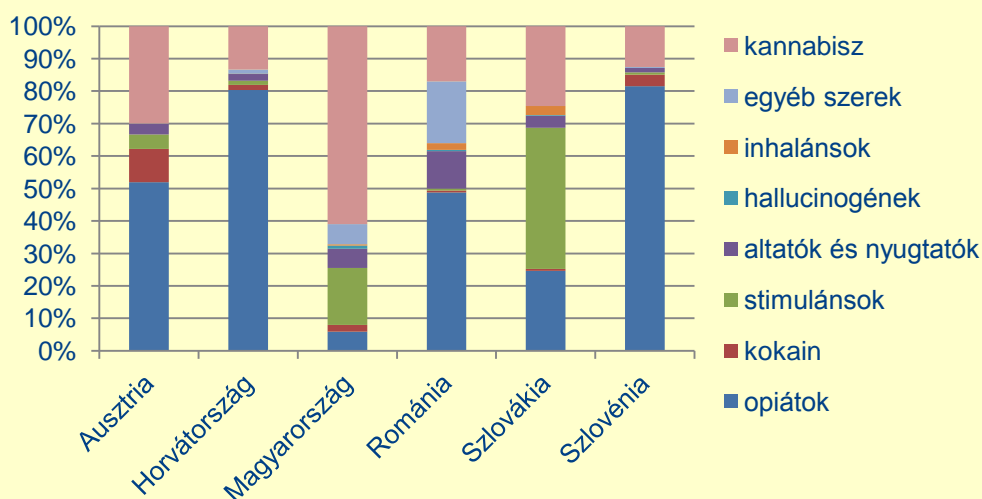
A fentiekről bővebb felvilágosítást ad: Péterfi Anna (peterfi.anna@oek.antsz.hu). ■

FÓKUSZBAN A KEZELTEK KLIENS-ÖSSZETÉTELE A KÖRNYEZŐ TAGÁLLAMOKBAN

A kezelést kezdő kábítószer-használók adatainak (TDI) összehasonlításából jól látható, mennyire eltérő a kezelést kereső kábítószer-használók összetétele a környező országokban. Míg hazánkban a kezelési igény közel kétharmada a kannabiszhoz köthető, addig ez a klienscsoport a környező országokban csak 13-31%-át teszi ki az összes kezelést kezdőnek. A térségben jellemző kezelést indokoló probléma az opiáthasználat, ez alól hazánk mellett még Szlovákia a kivétel, ahol az amfetamin (metamfetamin) használata

jelent a legkomolyabb problémát a kezeltek esetében. Természetesen ezt a képet sok tényező befolyásolja, többek között a kábítószer-fogyasztás jogi keretei. Itthon az elterelés lehetőségének köszönhetően sokan kerülnek kapcsolatba az ellátórendszerrel, ez okozhatja a kannabiszhasználat felülreprezentáltságát ezen adatokban. Emellett befolyásolhatja a kezelést kezdők összetételét a kezelési programok elérhetősége az egyes fogyasztói csoportok számára.

Kezelést kezdők elsődleges szer szerinti megoszlása országoként (2013)

EMCDDA-EUROPOL KÖZÖS JELENTÉS AZ α -PVP-RŐL

Az új pszichoaktív szerek terjedése nem csak hazai, de európai szinten is komoly problémát jelent. Az 1-phenyl-2-(1-pyrrolidinyl)-1-pentanone (α -PVP) legalább 2011 óta hozzáférhető az európai piacon, és számos, többek között halálos kimenetelű mérgezésnél is kimutatható volt a jelenléte. Az EMCDDA és az Europol **kockázatértékelési eljárásának** részeként jelent meg 2015 szeptemberében az α -PVP-t részletesen tárgyaló EMCDDA-Europol Közös Jelentés (Joint Report), mely a tagállamok által szolgáltatott adatokra, illetve az elmúlt évek kutatásaira támaszkodik. A jelentés vizsgálja a pszichoaktív anyag kémiai és fizikai leírását, a szerhasználat prevalenciáját, orvosi kutatások és a biológiai minták elemzésének eredményeit, tartalmazza a lefoglalási adatokat, a mérgezések leírását, a szerhasználók jellemzését, továbbá kitér az α -PVP online piacára.

A jelentés elkészültéig 28 állam összesen több mint 5200 lefoglalást jelentett az EMCDDA felé, illetve 8 állam összesen 140, az α -PVP-vel összefüggő, súlyos nemkívánatos eseményről számolt be, melyek közül 106 végződött halállal (19 ilyen esetet Magyarország jelentett). A halálesetek közül legalább 23 esetben az α -PVP a halált kiváltó ok, vagy hozzájárult a következményhez. Biológiai mintákból e 8 államban összesen 1746 alkalommal mutatták ki a tárgyalt pszichoaktív szer jelenlétét. A jelentés megállapítja, hogy az eddigi kutatások alapján az α -PVP függőséget kiváltó hatásának fennáll a lehetősége, illetve a vizsgálat szerint aggodalomra ad okot az is, hogy az α -PVP-t választja számos problémás – köztük injektló – droghasználó is. Az adatok alapján az EMCDDA és az Europol arra a következtetésre jutottak, hogy az α -PVP előállítása, kereskedelme és fogyasztása egészségügyi és szociális kockázatot jelent, melyekre tekintettel szükséges a kockázatértékelési eljárás lefolytatása.

A jelentés angol nyelven elérhető [az EMCDDA honlapján](#). ■

NEMZETI DROGMEGELŐZÉSI IRODA – INTÉZMÉNYI HÁTTÉR VÁLTOZÁS

2015. szeptember 1-től a 221/2015 (VIII. 7.) Korm. rendelet értelmében drogpolitikai feladatokkal bővült a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) feladatköre. A módosítás következményeként az NRSZH szervezeti keretei alatt folytatja működését a Nemzeti Drogmegelőzési Iroda. ■

UPSZ! – OKTÓBERI AKTUALITÁSOK

Az Európai Unió tagállamaiban 2015. szeptember 15. és október 15. között megjelent új anyagok:

- a propylcathinone, 2,4-DMMC, 2,4-DMEC és 3,4-DMAR nevű vegyületek, melyek azonosításáról Lengyelország tett bejelentést.
- az 1-(4-chlorophenyl)-2-(N,N-dimethylamino)propan-1-one (4-chloro-N,N-dimethylcathinone) nevű vegyület, mely azonosításáról az Egyesült Királyság tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ 2015

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
november				
5-6.	EMCDDA	A kínálati oldal indikátorainak éves szakértői találkozója	Lisszabon, Portugália	Beszámoló decemberi hírlevelünkben
6.	Magyarországi Droghatériás Intézetek Szövetsége	Magyarországi Droghatériás Intézetek Szövetsége megalakulásának 20. évfordulójára szervezett ünnepi konferencia	Budapest	
23-25.	Correlation Network – NPS in Europe	New Psychoactive Substances in Europe Course	Lisszabon, Portugália	Beszámoló decemberi hírlevelünkben
26-28.	MAT	X. Országos Kongresszus	Siófok	A kongresszus honlapja
december				
1.	Az AIDS elleni küzdelem világnapja			Tények és számok a WHO honlapján
10.	Nemzeti Droghatériás Fókuszpont	Az új pszichoaktív szerek kihívásai igazságügyi szakértői szemmel	Budapest	Beszámoló decemberi hírlevelünkben